

ข้อบังคับศาลรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พ.ศ. ๒๕๔๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒ ประธานศาลรัฐธรรมนูญจึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๒”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ “ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า ประธานศาลรัฐธรรมนูญ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๔ เครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้มี ๔ ชนิด คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติ
- (๒) เครื่องแบบครึ่งยศ
- (๓) เครื่องแบบเต็มยศ
- (๔) เครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๕ เครื่องแบบปกติ มี ๔ ประเภท คือ

- ก. เครื่องแบบปกติขาว
- ข. เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง
- ค. เครื่องแบบปกติกากีคอพับ
- ง. เครื่องแบบปกติกากีคอแบะ

ก. เครื่องแบบปกติขาว ให้ประกอบด้วย

- (๑) หมวก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนัง หรือ วัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดครุฑพ่าห์ปักคั่นสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย แต่เป็นทรงอ่อน

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๓๔ ก หน้า ๑๕ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๔๒

(๒) เสือ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้เสือแบบราชการสีขาว ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสือเหนือกระเป๋านซ้ายด้วย

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้ใช้เสือนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอป้านแขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสือกอแหลม และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสือกอป้าน มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสือกอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาสี

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับที่อกเสือเบื้องซ้าย

(๓) อินทรี

ให้มีอินทรีขนแข็งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของปาก พื้นก้ามเหยียสน้ำเงินเข้ม ปักด้นสีทองเป็นลายกนกก้านขด ตรงกลางปักด้นนูนเป็นรูปดอกบัว ๕ กลีบ ติดทับเสือเหนือบ่าทั้งสองข้าง จากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก

(๔) กางเกง กระโปรง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาวยาวไม่พับปลายขา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย

(๕) รองเท้า ถุงเท้า

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้รองเท้าวัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูก ถุงเท้าสีดำ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้ใช้รองเท้าวัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้าขาวสีเนื้อ

(๖) เครื่องหมายสังกัด

ให้มีเครื่องหมายรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานอยู่บนพานสองชั้นเบื้องบนมีพระจุลพาห์ เบื้องล่างมีช่อชัยพฤกษ์ขนาดสูง ๒.๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง สำหรับตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้ติดที่คอแบบของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข. เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาด สำหรับปักตราครุฑพ่าห์ เสื้อ และกางเกง หรือ กระโปรงเป็นสีกากีหรือสีกากีนวล

ให้ใช้เครื่องแบบนี้แทนเครื่องแบบปกติขาวในโอกาสไปงานพิธีในต่างจังหวัด หรือตามหมาย กำหนดการ

ค. เครื่องแบบปกติกากีคอพับ ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญฯ ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีกากีหรือสีกากีนวลเช่นเดียวกับเครื่องแบบ ปกติกากีคอตั้ง เว้นแต่ตราครุฑพ่าห์ที่หน้าหมวกให้ใช้ตราครุฑพ่าห์ในบัวกนกทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร และสายรัดคางให้ใช้สายรัดคางหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีดำ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญฯ ให้อนุโลมตามแบบหมวกของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญฯ แต่ เป็นทรงอ่อน

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีกากีหรือสีกากีนวลแขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า ที่กระเป๋าสีมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋าดูเสื้อผ่าอกตลอด มีสาคกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับ อินทรธนูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่า เย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ ดุมที่กล่าวนี้มีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัตถุสีเดียวกับเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุม ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาสี สอดชายผ้า ผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

(๓) อินทรธนู

ให้ใช้อินทรธนูอ่อนมีแถบสีเหลืองหรือสีทอง ขนาดกว้างแถบละ ๑ เซนติเมตร โดยให้แถบแรก ติดทางด้านอินทรธนู ๑ แถบ และแถบกลางประกอบเป็น ๓ แถบ ติดเรียงกันไปโดยไม่ต้องเว้นระยะห่าง

และแถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร การติดแถบให้ติดตามขวางที่ ดันอินทรีธนูแถบแรกให้ห่างจากดันอินทรีธนู ๕ มิลลิเมตร และให้แถบแรกเว้นระยะห่างจากแถบกลาง และแถบกลางเว้นระยะห่างจากแถบบน ๕ มิลลิเมตร และมีเครื่องหมายสังกัดครอบด้วยพระมหามงกุฎ ทำด้วยโลหะสีทอง สูงขนาด ๓.๕ เซนติเมตร ติดทับบนแถบกลาง

(๔) กางเกง กระโปรง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้กางเกงแบบราชการสี kaki หรือสี kaki นวลยาวไม่พับปลายขา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้ใช้กระโปรงสี kaki หรือสี kaki นวลยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย

(๕) เข็มขัด

ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสี kaki กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยม ผืนผ้าทางนอนปลายมนกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูกหรือ หุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ถุงเท้าสีดำ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำปิดปลายเท้า ไม่มี ลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ง. เครื่องแบบปกติภาคีคอแบะ ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสี kaki หรือสี kaki นวล เช่นเดียวกับเครื่องแบบ ปกติภาคีคอพับ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหญิง ให้อนุโลมตามแบบหมวกของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญชายแต่เป็น ทรงอ่อน

(๒) เสื้อ

ให้ใช้เสื้อสี kaki หรือสี kaki นวลคอแบะแบบคอตั้ง แขนสั้นปล่อยเอว ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีดุม ที่อกเสื้อ ๔ ดุม มีกระเป๋ายึดติดภายนอกเป็นกระเป๋าด้านและล่างอย่างละสองกระเป๋าด้าน กระเป๋าด้านมี ไบปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป๋าด้านข้าง กระเป๋าล่างเป็น กระเป๋าย่านมีไบปกรูปตัดที่ปากกระเป๋าด้านทั้งสองกระเป๋าด้านมีดุมที่ปากกระเป๋าด้านข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดกับ ไบปกระเป๋าด้าน ดุมที่กล่าวนี้มีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื้อที่เอว ด้านหลังคาดด้วย ผ้าสีเดียวกับเสื้อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร และติดเครื่องหมายสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหลังทั้งสองข้าง

การประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

(๓) อินทรรณู กางเกง กระโปรง เข็มขัด รองเท้า ถุงเท้าให้ใช้เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติ กากีคอพับ

ให้ใช้เครื่องแบบนี้แทนเครื่องแบบปกติกากีคอพับได้ในโอกาสอันควร

ข้อ ๖ เครื่องแบบครึ่งยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่ กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ไม่สวมสายสะพาย

ข้อ ๗ เครื่องแบบเต็มยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สวมสายสะพาย

ข้อ ๘ เครื่องแบบสโมสร

เครื่องแบบสโมสรสำหรับบุคลากรสาธิตรัฐธรรมนูญชาย มี ๓ แบบ

(๑) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(๒) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ก. เว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาวทำด้วยผ้าสักหลาด หรือเสิร์จเปิดอก ปาดเอว มีดุมโลหะสีทอง ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ ดุม และที่บรรจบเสื้อ มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อยสีทองร้อยติดกัน ประกอบด้วย เสือกักสีขาว มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม และเสื้อเชิ้ตสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง คอเชิ้ตชั้นเดียว แบบปักผีเสื้อ ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหูกระต่าย

เครื่องหมายสังกัด ให้ติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ข. เว้นแต่ เสื้อเชิ้ตอกแข็ง ให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขาว และเสือกักให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับกางเกงรัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้า กว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียว กว้าง ๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

บุคลากรสาธิตรัฐธรรมนูญ ให้แต่งตามสมัยนิยม

ข้อ ๕ เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบครึ่งยศ เครื่องแบบเต็มยศและเครื่องแบบสโมสรให้แต่งตามหมายกำหนดการ

ข้อ ๑๐ อดีตบุคลากรสาธิตรัฐธรรมนูญ ให้แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับบุคลากรสาธิตรัฐธรรมนูญ เว้นแต่เครื่องหมายสังกัดให้ติดที่อกเสื้อเบื้องขวา

ข้อ ๑๑ อดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คือ

(๑) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๖ หรือมาตรา ๑๐๕ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๑๓) หรือ (๑๔) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) วุฒิสภามีมติตามมาตรา ๓๐๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

(๓) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

(๔) ประพฤติตนในทางที่อาจเป็นการเสื่อมเสียเกียรติของศาลรัฐธรรมนูญและประธานศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ผู้นั้นงดแต่งเครื่องแบบสำหรับอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในระยะเวลาที่กำหนดหรือตลอดไป

ข้อ ๑๒ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ หรือได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นในเวลาแต่งเครื่องแบบครั้งยศโดยไม่สวมสายสะพาย ส่วนในเวลาแต่งเครื่องแบบเต็มยศให้สวมสายสะพายด้วย

สำหรับเวลาแต่งเครื่องแบบสโมสร จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์จำลองขนาดย่อมาก็ได้ และถ้าในหมายกำหนดการหรือบัตรเชิญทางราชการกำหนดให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับอย่างแต่งเครื่องแบบครั้งยศ หรือถ้ากำหนดให้สวมสายสะพายให้สวมสายสะพายด้วย

ข้อ ๑๓ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของทางราชการหรือที่ทางราชการรับรอง ให้ติดเข็มหรือเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของสถาบันการศึกษานั้นที่กึ่งกลางกระเป๋านข้างขวาของเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้

ถ้ามีเข็มหรือเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะดังกล่าวมากกว่าหนึ่งเข็มให้ประดับเข็มหนึ่งเข็มใดได้เพียงเข็มเดียว

ข้อ ๑๔ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญและอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งได้รับเครื่องหมายแสดงความสามารถในการบินของสโมสรการบินพลเรือนหรือได้รับเครื่องหมายแสดงความสามารถพิเศษ หรือเครื่องหมายเชิดชูเกียรติของทางราชการฝ่ายทหาร หรือฝ่ายพลเรือน ซึ่งมีระเบียบให้ประดับกับเครื่องแต่งตัวหรือเครื่องแบบได้ ให้ใช้เครื่องหมายดังกล่าวประกอบกับเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ทุกชนิด และให้ติดที่อกเสื้อข้างซ้ายเหนือปกกระเป๋ ถ้าประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ติดเครื่องหมายดังกล่าวเหนือขึ้นไป เมื่อแต่งเครื่องแบบสโมสรให้ใช้ขนาดย่อลงครึ่งหนึ่ง

ข้อ ๑๕ ตูลาการศาลรัฐธรรมนูญและอดีตตุลาการศาลรัฐธรรมนูญซึ่งมีเสมานุสรณ์มหาราช ให้ใช้ประกอบกับเครื่องแบบตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ทุกชนิด ดังนี้

(๑) เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง เครื่องแบบครึ่งยศ และเครื่องแบบเต็มยศ ให้ประดับเสมานุสรณ์มหาราชที่คุมเสื้อเม็ดที่สองจากคอเสื้อตามแนวบรรจบเสื้อ

(๒) เครื่องแบบปกติกากีคอพับและเครื่องแบบปกติกากีคอแบะ ให้ประดับเสมานุสรณ์มหาราชที่คุมกระเป๋าสีเสื้อด้านซ้าย

(๓) เครื่องแบบสโมสร ให้ประดับเสมานุสรณ์มหาราชที่คุมเสื้อเม็ดที่หนึ่งตามแนวบรรจบเสื้อด้านบน

ข้อ ๑๖ ประธานศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

ชวน์ สายเชื้อ

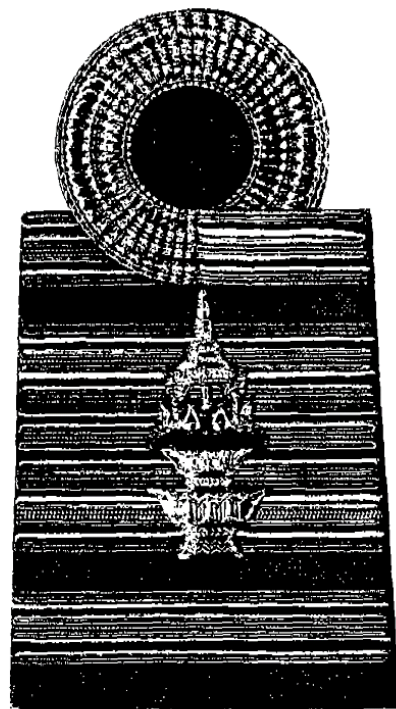
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

เครื่องหมายสังกัด

อินทราวุธเครื่องแบบปกติขาว

อินทราวุธเครื่องแบบปกติดำก็คอพับ